

Uuraisten kunnan

KOTOUTTAMISOHJELMA 2025–2028

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Tasa-arvon ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen ja syrjinnän ehkäiseminen	4
3. Maahanmuuttajat Uraisilla	5
4. Uuraisten kansainvälistymisen ja maahanmuuttostrategian keskeiset asiat	5
4.1 Työperusteinen maahanmuutto Uraisilla	5
4.2 Kotouttamisohjelman tavoitteet Uraisilla	6
5. Maahanmuuttajien alkukartoitus ja -ohjaus sekä henkilökohtaisen kotoutumissuunnitelman laatiminen ..	6
6. Yhteiskuntaorientaatio ja kotoutumiskoulutus	7
7. Muut palvelut, päivähoito ja koulutus	7
8. Asuminen	9
9. Kotouttamistyöryhmän edustajat	9
10. Kotouttamisohjelman seuranta ja päivitys	9

1. Johdanto

Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta astui voimaan 1.5.1999 ja velvoitti kunnan laatimaan maahanmuuttajien kotouttamisohjelman yhdessä TE-toimiston ja muiden viranomaisten kanssa. Uuraisten kunnan ensimmäinen kotouttamisohjelma valmistui yli kymmenen vuotta sitten ja se hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 20.3.2000 §79. Kotouttamiseen liittyvän lainsäädännön uudistumisen myötä (1.3.2002 ja 2.1.2006) kotouttaminen kehittyi ja muuttui aktiiviseksi viranomaisyhteistyöksi ja sitä on päivitetty viranhaltijatyönä. Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) velvoitti, että kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kunnassa kotouttamisohjelma. Kotouttamisohjelmaa on päivitettävä vähintään kerran neljässä vuodessa.

Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) tuli voimaan 1.9.2011. Lain tarkoituksena on ollut edistää maahanmuuttajien kotoutumista, tasa-arvoa ja valinnanvapautta. Lain lähtökohtana on ollut vastata maahanmuutossa viimeisen 20 vuoden aikana tapahtuneisiin muutoksiin. Aiemman lain lähtökohtana olivat maahanmuuttajat, jotka saapuivat Suomeen pakolaisina tai paluumuuttajina. Kotouttamispalveluja suunnattiin entisen lain aikaan lähinnä työttömille maahanmuuttaja-taustaisille henkilöille.

1.1.2025 astuu voimaan uusi laki (681/2023), jonka mukaisesti kaikki Suomeen muuttavat henkilöt saavat perustietoa yhteiskunnasta ja ohjausta palveluista saadessaan oleskeluluvan tai rekisteröidessään oleskeluoikeutensa. Kunnan on uuden lain 10 §:n mukaan huolehdittava maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Kunta vastaa siitä, että sen alueella on tarvetta vastaavasti toimipisteitä tai palveluita, joissa maahanmuuttaja voi saada henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa riippumatta maahanmuuton syystä ja maassaolon kestosta. Ohjausta ja neuvontaa voi toteuttaa kunta tai palveluntuottaja. Kunnan on tarvittaessa annettava maahanmuuttajalle tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, palvelu- ja koulutusjärjestelmästä, työelämästä sekä maahanmuuttajan oikeuksista ja velvollisuuksista Suomessa. Kunnan on tarvittaessa ohjattava maahanmuuttaja 14 §:ssä tarkoitettuun osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin, 15 §:ssä tarkoitettuun monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin taikka kunnan, hyvinvointialueen, muun viranomaisen, oppilaitoksen, korkeakoulun, järjestön, yhdistyksen, yhteisön tai muun kotoutumista edistävän toimijan kotoutumista tai asettautumista edistävään palveluun tai toimintaan.

Valtakunnallisesti katsottuna ulkomaalaisten määrä Suomessa on kasvanut huomattavasti. Suomessa oli vuonna 2023 ulkomaalaisia (*ulkomaan kansalaisia*) noin 375 400, mikä on 6,7 prosenttia koko Suomen väestöstä. Ulkomaalaiset ovat keskittyneet suurimpiin kaupunkeihin. Myös Uuraisilla maahanmuuttajien määrä on lisääntynyt, mutta maahanmuuttajien osuus koko kunnan väestöstä on edelleenkin pieni. Ulkomaan kansalaisia oli Uuraisilla vuonna 2023 1,2 prosenttia väestöstä. Oletettavaa on, että tulevaisuudessa ulkomaalaisia muuttaa yhä enenevässä määrin myös maaseutukuntiin. Onnistuneen kotoutumisen takaamiseksi on tärkeää, että kunta on valmistautunut maahanmuuttoon etukäteen mahdollisimman hyvin.

Uuraisten vuoden 2010 kotouttamisohjelma laadittiin kunnan organisaatiossa. Vuosien 2016–2019 kotouttamisohjelman päivittämisestä on vastannut peruspalvelujohtaja ja kahdesta viimeisimmästä työsuunnittelija/elinkeinoneuvoja. Kotouttamisohjelmaluonnoksesta pyydetään kunnanhallituksen lausunto. Lisäksi kotouttamisohjelmaa käsittelee vuonna 2022 perustettu kotouttamistyö-

ryhmä. Elinkeinoneuvojan tehtäviin kuuluvat uuden kotouttamisohjelman tekemisen ja päivittämisen lisäksi kunnan maahanmuuttoasioiden koordinointi ja edistäminen sekä kansainvälistymiseen ja maahanmuuttostrategiaan liittyvien kehitysehdotusten tekeminen.

Maahanmuuttoon liittyviä käsitteitä

Laissa kotoutumisen edistämisestä (681/2023) tarkoitetaan:

- 1) **kotoutumisella** maahanmuuttajan yksilöllistä prosessia, joka tapahtuu vuorovaikutuksessa yhteiskunnan kanssa ja jonka aikana maahanmuuttajan yhdenvertaisuus ja tasa-arvo yhteiskunnassa sekä osallisuus työ- ja elinkeinoelämässä, koulutuksessa, järjestötoiminnassa tai muussa yhteiskunnan toiminnassa syvenee ja monipuolistuu;
- 2) **kotoutumisen edistämisellä** kotoutumisen tukemista tarjoamalla maahanmuuttajalle tässä laissa tarkoitettuja palveluja, tukemalla hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen sekä edistämällä yhteiskunnan vastaanottavuutta;
- 3) **asettautumisen edistämisellä** toimia, joilla tuetaan erityisesti työ- tai opiskeluperusteisesti kuntaan muuttavan maahanmuuttajan kotoutumista kunnan kotoutumisohjelman ulkopuolella;
- 4) **maahanmuuttajalla** Suomeen muuttanutta henkilöä, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity taikka jolle on myönnetty oleskelukortti;
- 5) **kotoutuja-asiakkaalla** maahanmuuttajaa, jolla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma;
- 6) **työnhakijalla** työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 3 §:n 3 kohdassa tarkoitettua henkilöä;
- 7) **työttömällä työnhakijalla** työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettujen työttömän ja työnhakijan määritelmät täyttävää henkilöä;
- 8) **ihmiskaupan uhrilla** kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettua henkilöä;
- 9) **kotoutumisohjelmalla** kunnan järjestämää maahanmuuttajan kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuutta;
- 10) **kotoutumisohjelmaan sisältyvillä palveluilla** kunnan järjestämiä kotoutumisen alkuvaiheen palveluja, joiden tavoitteena on edistää maahanmuuttajan kotoutumista, työllisyyttä tai yrittäjyyttä, osaamista ja työelämävalmiuksia, yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja tasa-arvon toteutumista, terveyttä ja hyvinvointia, arjen kansalaistaitoja sekä osallistumista järjestötoimintaan ja muuhun yhteiskunnalliseen toimintaan;

- 11) **muilla kotoutumista edistävillä palveluilla** kotoutumisohjelman ulkopuolisia palveluita, jotka järjestetään osana työvoimapalveluita, muita kunnallisia peruspalveluita, kansallista koulutusjärjestelmää, hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluita, Kansaneläkelaitoksen palveluita sekä järjestöjen, yhdistysten tai yhteisöjen toimintaa;
- 12) **yhteiskuntaorientaatiolla** kotoutumisohjelmaan sisältyviä opintoja, jotka vahvistavat kotoutuja-asiakkaan ymmärrystä suomalaisesta yhteiskunnasta ja arjen kansalaistaidoista sekä omista oikeuksista ja velvollisuuksista ja jota järjestetään kotoutuja-asiakkaan omalla tai hyvin tuntemalla kielellä;
- 13) **kotoutumissuunnitelmalla** yksilöllistä kotoutumisen edistämiseksi laadittavaa suunnitelmaa, jossa kunta sopii yhdessä maahanmuuttajan kanssa yksilöllisistä kotoutumisen ja työllistymisen tavoitteista, palveluista ja palveluihin osallistumisesta;
- 14) **monialaisella kotoutumissuunnitelmalla** yksilöllistä kotoutumisen edistämiseksi laadittavaa suunnitelmaa, jossa kunta sopii yhdessä hyvinvointialueen ja maahanmuuttajan kanssa hänelle sopivista kotoutumista edistävistä tavoitteista ja kotoutumista edistäviin palveluihin osallistumisesta;
- 15) **palveluntuottajalla** tahoa, joka tuottaa kunnalle 10 §:ssä tai 13 §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettua palvelua;
- 16) **kuntapaikalla** elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja kunnan 42 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen perustuvaa kunnan ilmoitusta valmiudesta järjestää asunto, vastaanotto ja palvelut sekä ottaa 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettu maahanmuuttaja vastaan 4 luvussa tarkoitettussa kuntaan ohjaamisen menettelyssä;
- 17) **kuntaan ohjaamisella** menettelyä, jossa 43 §:ssä säädetyllä tavalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettun henkilön kunnan myöntämälle kuntapaikalle taikka kyseinen henkilö muuttaa vastaanottokeskuksesta kuntaan vastaanottokeskuksen tukitoimia hyödyntäen tai itsenäisesti;
- 18) **monialaisella yhteistyöllä** eri toimialojen viranomaisten, järjestöjen, yhdistysten, yhteisöjen, säätiöiden, koulutuksen tuottajien, oppilaitosten, palveluntuottajien ja muiden tahojen yhteistyötä;
- 19) **hyvillä väestösuhteilla** väestöryhmien välisiä suhteita, jotka perustuvat myönteisiin asenteisiin, toimivaan vuorovaikutukseen, turvallisuuden tunteeseen ja osallistumiseen yhteiskunnassa.

2. Tasa-arvon ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen ja syrjinnän ehkäiseminen

Uuraisten kotouttamisohjelmassa on pyritty ottamaan huomioon yhdenvertaisuuslain (1325/2014) vaatimukset. Seudulla sitoudutaan edistämään ja turvaamaan yhdenvertaisuuslain toteutumista.

Tavoitteena on tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeussuojaa sellaisissa syrjintätilanteissa, jotka kuuluvat yhdenvertaisuuslain soveltamisalaan niin julkisessa kuin yksityisessäkin toiminnassa.

Maahanmuuttajat otetaan yhdenvertaisiksi kuntalaisiksi ja heitä kohdellaan kuten muitakin kuntalaisia sekä autetaan tarpeen mukaan. Yhdenvertaisuutta ei ole vain se, ettei syrjitä. Kansainvälistyvässä maailmassa kulttuurien kohtaaminen ja kielitaito on rikkaus. Kotouttaminen ei saa merkitä entisen kielen ja kulttuurin vaihtoa tai menettämistä vaan perehtymistä uuteen. Asenneilmaston ja suvaitsevaisuuden kehittäminen on jatkuva haaste, johon voidaan vaikuttaa monin eri tavoin esimerkiksi koululaitoksen ja lehdistön kautta.

3. Maahanmuuttajat Uuraisilla

Maahanmuuttajia voidaan jaotella esimerkiksi seuraavasti:

- humanitaariset muuttajat; kiintiöpakolaiset ja turvapaikanhakijat, jotka ovat saaneet myönteisen päätöksen oleskelulupahakemukseensa
- paluumuuttajat, joilla on suomalaiset sukujuuret
- perheperusteiset muuttajat, jotka muuttavat perhesiteiden vuoksi
- työperusteiset muuttajat, joko pysyvästi tai tilapäisesti
- opiskelijat

Väestörekisteritietojen mukaan Uuraisilla asui vuonna 2023 yhteensä 58 muuta kuin äidinkielellään Suomea, ruotsia tai saamea puhuvaa henkilöä. Heistä suurimmat ryhmät ovat ukrainan, venäjän, viron ja thainkieliset. Maahanmuuttajat ovat työperusteisia sekä avioliiton tai tilapäisen suojelun kautta muuttaneita. Kiintiöpakolaisia Uuraisilla ei vuonna 2023 ollut.

4. Uuraisten kansainvälistymisen ja maahanmuuttostrategian keskeiset asiat

Uuraisten kunnanvaltuusto on vuonna 2022 hyväksynyt kuntastrategian, jossa kunnan arvoiksi määritettiin inhimillinen, hyväntuulinen ja uudistuva. Näiden periaatteiden mukaisesti maahanmuuttajille tarjotaan palveluja inhimillisellä, hyväntuulisella ja tarpeen mukaan uudistuvalla otteella.

4.1 Työperusteinen maahanmuutto Uuraisilla

Uuraisille on menneinä vuosina muuttanut työperusteisia maahanmuuttajia muun muassa metalliteollisuuteen. Kysynnän kasvun kohteena ovat edelleen metalliteollisuuden työntekijät ja hieman pidemmällä aikavälillä esimerkiksi lähihoitajat. Keski-Suomen maakuntasuunnitelmassa todetaan, että *"Yleinen työvoimapula ei toteudu seuraavien vuosikymmenien aikana, mutta osaavan työvoiman saatavuusongelmia ilmenee ammattialoittain ja toimialakohtaisesti. Työelämään tulevien ikäluokkien koko on liian pieni suhteessa avautuvien työpaikkojen kokonaismäärään. Kotimaisella työvoimalla ei välttämättä tyydytetä kaikkien alojen työvoimatarpeita, vaan on varauduttava*

osaavan ulkomaisen työvoiman hyödyntämiseen.” Väestön ikääntyminen ei tuo erityisiä ongelmia Uuraisille, sillä ikärakenne pysyy ennusteiden mukaan tulevana vuosikymmeninä poikkeuksellisen nuorena.

Muun muassa edellä esitettyihin tietoihin pohjautuen Uuraisten yhtenä maahanmuuttopoliittisena tavoitteena voidaan nähdä työvoiman saatavuuden turvaaminen Uuraisilla hallitusti ulkomaisella työvoimalla. Tärkeää on myös tukea Uuraisille tulevien maahanmuuttajien ja kunnassa jo asuvien ulkomaalaisten tasavertaisuutta yhteiskunnan kaikilla alueilla. Lisäksi on varauduttava tarvittaessa majoittamaan esimerkiksi konfliktien vuoksi saapuvia turvapaikanhakijoita.

4.2 Kotouttamisohjelman tavoitteet Uuraisilla

Kotouttamistyöryhmä ehdotti vuonna 2022, että kansainvälistymisen/maahanmuuttostrategian tavoitteita ovat:

- Uuraisille tuleva ulkomaalainen on tervetullut asumaan, työskentelemään, yrittämään, lomailemaan, harrastamaan tai opiskelemaan
- kuntaan muuttava maahanmuuttaja ja hänen perheensä kokevat itsensä tervetulleeksi
- yksityiset ja julkiset organisaatiot/palvelut ovat valmiina, kun maahanmuuttaja saapuu
- maahanmuuttaja saa tehokkaan alkuohjauksen siten, että hän integroituu nopeasti suomalaiseen yhteiskuntaan ja löytää helposti tarvitsemansa palvelut
- maahanmuuttajat saavat sellaisen suomen kielen taidon, joka mahdollistaa heidän työllistymisensä ja opintojen jatkamisen
- maahanmuuttajat osallistuvat tasavertaisina yhteiskunnan taloudelliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen elämään
- kunnan asukkaat suhtautuvat myönteisesti maahanmuuttajiin

Nämä periaatteet ohjaavat edelleen lain ohella kotouttamissuunnitelman laadintaa ja toteutusta.

5. Maahanmuuttajien alkukartoitus ja -ohjaus sekä henkilökoh- taisen kotoutumissuunnitelman laatiminen

Työvoiman ulkopuolella olevalle maahanmuuttajalle, joka muuttaa Uuraisille ja jolla on aikomusta asua siellä pidempään, tehdään *alkukartoitus ja -ohjaus*. Kartoituksen tavoitteena on tunnistaa maahanmuuttajan osaaminen, aikaisempi koulutus ja kokemus, kielitaito, muut taidot sekä kiinnostusalueet. Lisäksi pyritään selvittämään maahanmuuttajan vahvuudet ja heikkoudet sekä kunnan tarjoamat työllistymis-, harrastus-, opiskelu- ja/tai yrittäjyysmahdollisuudet. Työ- ja elinkeinotoimisto käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajille, jotka ovat työttömiä ja rekisteröityneet työnhakijoiksi. Kunta käynnistää alkukartoituksen työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille. Alkukartoituksen perusteella maahanmuuttajalle laaditaan uuden lain 16–17 §:n mukainen *kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma*.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee kunnan elinkeinoneuvoja. Mikäli tulijoiden määrä kasvaa huomattavasti, palvelutarpeen arvioinnin resursseja tarkistetaan. Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekevät elinkeinoneuvoja ja Keski-

Suomen hyvinvointialueen sosiaalityöntekijä yhdessä. Käytössä on tarvittaessa ostopalveluna hankittava tulkki. Lain kotoutumisen edistämisestä (16–17 §) mukaisen kotoutumissuunnitelman tai monialainen kotoutumissuunnitelman laativat joko elinkeinoneuvoja tai elinkeinoneuvoja ja sosiaalityöntekijä yhdessä Uuraisten kunnanvirastolla järjestettävässä tapaamisessa asiakkaan kanssa mahdollisimman pian osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen kartoituksen jälkeen. Mahdollisuuksien mukaan suunnitelma laaditaan jo alkuhaastattelun yhteydessä. Kotoutuja-asiakasta ohjataan hakeutumaan kotoutumissuunnitelmassa tai monialaisessa kotoutumissuunnitelmassa sovittuun yksilöllistä tarvetta vastaavaan koulutukseen tai muuhun kotoutumista ja työllistymistä edistävään palveluun kuukauden kuluessa kotoutumissuunnitelman laatimisesta. Kotoutumissuunnitelman toteutumista seurataan kontaktoimalla asiakasta vähintään kuukauden välein. Suunnitelmaa tarkistetaan, jos kotoutuja-asiakkaan palvelutarpeessa tai elämäntilanteessa tapahtuu muutoksia tai asiakas sitä pyytää.

6. Yhteiskuntaorientaatio ja kotoutumiskoulutus

Kunnan on järjestettävä kotoutuja-asiakkaille monikielinen yhteiskuntaorientaatio mahdollisuuksien mukaan heidän äidinkielellään tai muutoin hyvin osaamallaan kielillä ottaen huomioon kotoutuja-asiakkaiden kunnassa esiintyvät palvelu- ja kielelliset tarpeet. Monikielisen yhteiskuntaorientaation ja kotoutumiskoulutuksen (*KotoL 25–27 §*) toteuttaa mahdollisuuksien mukaan kunta itse. Tarvittaessa palvelu hankitaan ulkopuoliselta palveluntarjoajalta tai kotoutuja-asiakkaille järjestetään yhteiskuntaorientaatio ja kotoutumiskoulutus yhdessä niiden lähikuntien kanssa, joissa on samaa kieltä puhuvia kotoutuja-asiakkaita.

Kielenopetusta on aiemmin järjestetty yhteistyössä Jyväskylän kansalaisopiston kanssa. Yhteistyötä kielenopetuksessa tehdään mahdollisuuksien mukaan jatkossakin. Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteita noudattavat koulutukset järjestetään yhteistyössä Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian, muiden oppilaitosten tai lähikuntien kanssa, kuten myös kielitaidon päättötestaus. Luku- ja kirjoitustaidon opetusta tarjotaan Uuraisten kunnan omissa kouluissa tai Gradian kautta. Kielenopetuksessa hyödynnetään yhteistyön mahdollisuuksia Gradian tai muiden oppilaitosten lisäksi myös lähikuntien kanssa etenkin niissä tapauksissa, joissa omin voimin ei kyetä muodostamaan luontevia opetusryhmiä. Kieliharjoittelupaikkoja järjestetään Uuraisilla toimivalla Keski-Suomen hyvinvointialueen hallinnoimalla Hyvän Tuulen pajalla. Kotoutumispalvelujen järjestäminen ja yhteistyöstä sopiminen kuuluvat Uuraisilla elinkeinoneuvojan tehtävänalaan.

Uuraisilla on ukrainalaisten tilapäistä suojelua saavien saapumisen jälkeen ollut korkeintaan yksittäisiä, lähinnä avioliiton kautta saapuneita maahanmuuttajia etenkin Thaimaasta. He ovat pääsääntöisesti työikäisiä, joten heidän kotoutumissuunnitelmansa laatimisesta ja kotoutumiskoulutuksesta on huolehtinut TE-toimisto, jatkossa Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue.

7. Muut palvelut, päivähoito ja koulutus

Kotouttamisohjelman mukaisista ohjaus- ja neuvontapalveluista huolehtii pääsääntöisesti kunnan elinkeinoneuvoja. Maahanmuuttoasioiden sujuva toiminta ja kotoutumisen onnistuminen edellyttää aktiivista, poikkihallinnollista yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Verkostomaista yhteistyötä

tehdään vastaanottokeskusten, hyvinvointialueen sosiaalityöntekijöiden ja terveydenhuollon asiantuntijoiden, kunnan sivistystoimen, TE-palvelujen / työllisyysalueen, elinkeinoelämän, Kelan, poliisin, kansalaisjärjestöjen, seurakuntien ja muiden paikallisten tahojen kanssa.

Kunnassa kotoutuja-asiakkaille on tarjolla sosiaali- ja terveystalvaeluja, vapaa-ajan ohjelmaa, harrasteryhmiä, kansalaisopiston kursseja, sisä- ja ulkoliikuntapaikkoja, kirjasto- ja kulttuuripalveluja sekä tarvittaessa neuvontaa työllisyyteen ja yrittämiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi ohjataan kotoutujan kiinnostuksen mukaan paikallisten yhdistysten ja yhteisöjen toimintaan. Toimeentulo- ja asumistukeen liittyvien hakemusten täyttämässä on myös tarjolla tukea.

Uuraisilla terveystalvaeluja tarjoaa Keski-Suomen hyvinvointialue. Maahanmuuttajille tarjotaan *(elleivät he ole vastaanottokeskuksen asiakkaita)* samat terveystalvaelut kuin muillekin kuntalaisille; hoitajan ja lääkärin päivystys- ja ajanvarausvastaanotto, äitiys- ja perhesuunnitteluneuvola, lastenneuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, aikuisneuvola, fysioterapia, psykologi, sosiaalityöntekijä, suun terveydenhuolto ja tarvittaessa vuodeosastohoito.

Tulkkipalvelua voidaan järjestää puhelintulkkauksena Monetra Tulkkipalvelun kautta. Tulkkauks toimii ajanvarauksella ja se tulee tilata etukäteen. Tämän vuoksi tiedossa olevasta tulkkauksarpeesta on tärkeää olla yhteydessä terveystalvaelukseen ennen käyntiä.

Maahanmuuttajaperheiden lasten päivähoito järjestetään päiväkotii-, perhepäivä- tai ryhmäperhepäiväkotiihoitona samojen periaatteiden mukaan kuin muiden kuntalaisten. Hoitopaikan valinnassa pyritään käyttämään henkilöstön kielitaitoa hyödyksi. Vastuu lapsen oman äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisestä ja kehittämisestä on ensisijaisesti perheellä. Osallistuminen varhaiskasvatukseen tukee maahanmuuttajalapsen mahdollisuutta oppia suomea toisena kielenä luonnollisissa tilanteissa toisten lasten ja kasvattajien kanssa. Tavoitteena on tutustuttaa lapsi suomalaiseseen tapakulttuuriin ja lähiympäristöön niin, että hän selviää jokapäiväisistä tilanteista suomen kielellä. Lapsen on tärkeää oppia suomen kielen perusrakenteet sekä eri aihepiirien keskeistä sanastoa, jotta hän ymmärtää ohjeita ja arkikieltä ja vähitellen tunnistaa ja kirjoittaa kirjaimia.

Kunta järjestää perusopetusta sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille lapsille. Perusopetus on maksutonta yleissivistävää koulutusta. Oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, jos koulumatkan pituus on yli viisi kilometriä. Lisäksi Uuraisien kunta järjestää maksuttoman kuljetuksen perusopetuksen 1.–3. luokan oppilaille, joiden koulumatka on yli kolme kilometriä. Uuraisilla annetaan perusopetusta Koulukeskuksen yhtenäiskoulussa sekä Hirvasen, Höytiän ja Kyynämöisten kouluissa.

Perusopetuksen jälkeen oppilas voi jatkaa opintojaan toisen asteen koulutuksessa ammatillisessa koulutuksessa tai lukiossa. Ammatillinen koulutus antaa opiskelijalle ammattitaidon jossakin ammatissa. Lukiossa annetaan yleissivistävää opetusta, joka antaa valmiudet ylioppilastutkinnon suorittamiseen. Tämän jälkeen opiskelija voi jatkaa opintojaan ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa. Toisen asteen koulutus tapahtuu Jyväskylässä, Saarijärvellä, Äänekoskella tai muissa lähikuntien oppilaitoksissa. Ulkomaisella todistuksella haetaan lukiopaikkaa yhteishaun aikana suoraan lukioista.

8. Asuminen

Maahanmuuttaja voi hankkia asunnon Uuraisten kunnan omistaman Uuraisten vuokratalot Oy:n, yksityishenkilön tai kunnan kautta. Uuraisten Vuokratalot Oy:n asuntoasioita hoitavat toimitusjohtaja ja hallinnollinen isännöitsijä Taru Rytönen, taru@uvt.fi, 0400 842 296 sekä tekninen isännöitsijä Markus Malmikallio, markus.malmikallio@uurainen.fi, 040 709 4086. Uuraisten vuokratalot Oy:llä on noin 134 vuokra-asuntoa. Myös Uuraisten kunnan asuntoasioissa voi olla yhteydessä Markus Malmikallioon.

Uuraisilla on erikokoisia vuokra-asuntoja Uuraisten taajamassa. Asuntoja haetaan yleisellä asuntohakemuskavakkeella. Lomakkeita on saatavissa isännöitsijältä tai kunnanvirastosta. Sekä Uuraisten vuokratalot Oy:n että kunnan asukasvalinnoista päättää tekninen isännöitsijä. Asunnon saamiseen ja valintaan vaikuttavat sekä hakijoiden omat toivomukset, heidän reaalin maksukykyensä, sosiaaliset perusteet että asuntojen saatavuus. Maahanmuuttajat voivat saada asunnon hakemisessa apua kunnan henkilökunnalta.

9. Kotouttamistyöryhmän edustajat

Uuraisilla perustettiin vuoden 2022 keväällä koordinaatioryhmä valmistelevaan Ukrainan sotaa pakenevien henkilöiden vastaanottoa. Sama koordinaatioryhmä toimii vastaavissa tilanteissa, jos ulkomaalaisia saapuu kerralla isoja ryhmiä. Ryhmässä on yhteensä 14 jäsentä Uuraisten kunnasta, Uuraisten seurakunnasta, Uuraisten helluntaiseurakunnasta, SPR:n paikallisosastosta sekä Lions Clubista. Lisäksi mukana on vapaaehtoinen yksityishenkilö. Ryhmän kokoonkutsuja on elinkeinoneuvoja.

10. Kotouttamisohjelman seuranta ja päivitys

Kotouttamisohjelmaa tulee päivittää vähintään kerran neljässä vuodessa. Uuraisten kotouttamistyöryhmä kokoontuu tarpeen mukaan, jolloin tarkistetaan sovittujen toimenpiteiden toteutumista, kunnan maahanmuuttajien ja maahanmuuttotyön tilanne sekä tehdään mahdollisia muutoksia ja päivityksiä kotouttamisohjelmaan. Samassa yhteydessä kotouttamistyöryhmä tekee kunnanhallitukselle kehittämisohdotuksia koskien kotouttamisprosessia sekä kansainvälistymistä ja maahanmuuttostrategiaa.